

בְּרִיךְ הוּא, אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. דְּלֹא יִמְרוּן
בְּרַעוּתָא וּבְתִיאובְתָא דְדַחְלָנָא, אֲכַלִּין לִיה חָכִי. אֶלָּא
אֲתַקִּינוּ לִיה צְלִי, וְלֹא מְבוּשָׁל, דְּאֵלוּ מְבוּשָׁל יְהִי
טָמִיר, וְלֹא יַחֲמוֹן לִיה, אֶלָּא תַקוּנָא דִּילִיה דִּינַחֲמוֹן
לִיה חָכִי מוֹקְדָא בְּנוֹרָא, בְּגִין דִּירִיחִיה נֹדֶף.

וְתוּ רִישִׁיה עָלִיה פְּפוּף עַל קַרְסוּלוּי, דְּלֹא יִמְרוּן
דְּחִתָּהּ, אוּ מְלָה אַחֲרָא הוּא, אֶלָּא
דִּישְׁתַּמוּדְעוֹן לִיה, דְּאִיהוּ דְּחִלָּא דְּלַחוֹן. וְתוּ, דְּלֹא
יִכְלוֹן לִיה. בְּתִיאובְתָא, אֶלָּא עַל שִׁבְעָא, אֶרַח
קָלְנָא וּבִזְיוֹן. וְתוּ, עֵצִים לֹא תִשְׁפְּרוּ בּוּ, אֶלָּא
דִּינַחֲמוֹן גְּרַמּוּי רַמָּאן בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלוֹן לְשׁוּבָא
לִיה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר לג) וּבִאֲלֵהֵיחֵם עָשָׂה ה'
שְׁפָטִים. דִּינִין סְגִיאִין. תּוּ וּמִקְלָכֶם בְּיַדְכֶם, וְלֹא
חֶרֶב וְרוֹמְחָא וְשֵׁאֵר מְאִנֵּי קַרְבָּא.

לשון הקודש

אותו שהוא יראתם. ועוד, שלא יאכלו אותו
בְּתִאבּוֹן, אֶלָּא עַל הַשִּׁבְעָא, דְּרַךְ קְלוֹן וּבִזְיוֹן
ועוד, עֵצִים לֹא תִשְׁפְּרוּ בּוּ, אֶלָּא שִׁירָאוּ
עֲצָמוֹתַי מִשְׁלֹכּוֹת בְּשׁוּק, וְלֹא יִהְיוּ יְכוּלִים
לְהַצִּיל אוֹתוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (במדבר לג)
וּבִאֲלֵהֵיחֵם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִים רַבִּים.
ועוד נֶאֱמַר, וּמִקְלָכֶם בְּיַדְכֶם, וְלֹא חֶרֶב וְרוֹמְחָא
וְשֵׁאֵר כְּלֵי מִלְחָמָה.

פְּסִילֵי אֲלֵהֵיחֵם תִּשְׁרַפּוּן בְּאֵשׁ. אָמַר תְּקַדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא: אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. שְׁלֹא יֵאֱמְרוּ
שְׁפָרְצוֹן וּבְתִאבּוֹהַ שֶׁל יִרְאָתֵנוּ אֲכָלוּ אוֹתוֹ כֶּךָ.
אֶלָּא תַקְנוּ אוֹתוֹ צְלִי, וְלֹא מְבוּשָׁל, שְׂאֵם יִהְיֶה
מְבוּשָׁל, יִהְיֶה מְסֹתֵר וְלֹא יִרְאוּ אוֹתוֹ, אֶלָּא
תַקְנוּ שִׁירָאוּ אוֹתוֹ כֶּךָ שְׂרוּף בְּאֵשׁ, כְּדִי
שִׁיחִיה רִיחוֹ נֹדֶף.

ועוד, ראשו עליו פְּפוּף עַל קַרְסוּלִי, שְׁלֹא
יֵאֱמְרוּ שְׁחִיָּה אוּ דְּכַר אַחַר הוּא, אֶלָּא שִׁיבִירוּ

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא אִוְקְמוּתָּהּ, דְּמִצְרָאֵי פְּלַחֵי לְמִזְלָא טָלָה, וּבְגִין כֶּךָ פְּלַחִין לְאִימָרָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי, טָלָה יְפַלְחוּן, וְלֹא אִימָרָא. אָמַר לִיה, כִּלְא פְּלַחִין, אֲלֵא מִזְלָא טָלָה נְחִית וְסָלִיק בְּטָלָה וְאִימָרָא, וּבְגִין כֶּךָ פְּלַחִין לְכִלְא. אָמַר לִיה הָכִי שְׂמַעְנָא, דְּכָל בְּעִירָא רַבָּא (ס"א דִּימָאן) דְּחִלָּא דְלַחוּן הָזֵה, וְעַל דָּא קָטִיל קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָא אֲתַמַּר דְּאֵלִין אֵינּוּן דְּרַגִּין דְּלַעִילָא, דְּאֶקְרוּן הָכִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב (שְׁמוֹת י"ב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וְכְתִיב (שְׁמוֹת י"ג) לֹא יֹאכַל חֶמֶץ. אֲלֵא דָּא דִּבְרַי, וְדָא נִוְקְבָא. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, בְּדָא כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְדָא כְּתִיב לֹא יֹאכַל, אֲמַאי לָא כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ. אֲלֵא, נִוְקְבָא דְּאִיהִי אֲסֻטְיַאת אֶרְחָהּ, בְּאִזְחָרָה וְדָאֵי, דְּבַר דְּאִיהִי אֲחִיד בְּחוּטָא דְּדַכְּיוֹ יִתִיר, בְּבִקְשָׁה. וְעַל דָּא כְּתִיב, לֹא יֹאכַל, לֹא תֹאכְלוּ.

לשון הקודש

בְּרוּךְ הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָרִי נִתְפָּאֵר שְׂאֵלוֹ הֵן מְדַרְגּוֹת שְׁלַמְעֵלָה שְׁנִקְרְאוֹת כֶּךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (שְׁמוֹת י"ב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וְכְתוּב (שְׁם י"ג) לֹא יֹאכַל חֶמֶץ. אֲלֵא זֶה וְזֶה, וְזוֹ נִקְבָּה. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּנִי, מָדוּעַ כְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ, וּכְזֶה כְּתוּב לֹא יֹאכַל. מָדוּעַ לֹא כְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ? אֲלֵא

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֶּכָּר פְּרָשׁוּהוּ שְׁהַמְצִירִים עוֹבְדִים לְמִזְלָא טָלָה, וּמִשׁוּם כֶּךָ עוֹבְדִים לְשָׁה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, יַעֲבֹדוּ טָלָה וְלֹא שָׁה. אָמַר לוֹ, הַכֵּל עוֹבְדִים, אֲלֵא שְׂמִזְלָא טָלָה יוֹרֵד וְעוֹלָה בְּטָלָה וְשָׁה, וּמִשׁוּם זֶה עוֹבְדִים לְכָלֵם. אָמַר לוֹ, כֶּךָ שְׂמַעְתִּי, שְׂכָל בְּהֵמָה גְדוּלָה (שְׁל אֲמַר, יִרְאֶה שְׂלָהֶם הִיָּתָה, וְעַל זֶה תִּרְגַּם הַקְּדוּשׁ

אָמַר לִיה אַפָּא, וְהָא כְּתִיב (דברים טז) לֹא תֹאכַל עָלָיו חֶמֶץ. אָמַר לִיה, אֲסִי תִבִין יְתִירִין לִיקְרָא לְקַרְבְּנָא. אָבֵל בְּקֻדְמִיתָא בְּבִקְשָׁה לֹא יֵאָכֵל. אָבֵל לְבַתָּר בְּאַזְהָרָה, לֹא תֹאכְלוּ, דְּהוּא קִשְׂיָא מִתְרוּוִיחִי. מִחֻמְצַת מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּרִיחָא דְּמוֹתָא אִית תַּמָּן. חֶמֶץ, דְּכֵר. מִחֻמְצַת, נּוֹקְבָא. (משלי ה) רְגֵלֶיהָ יוֹרְדוֹת מוֹת, בְּרִישָׁא וְסִיפָא דְּתִיבָה, תִּשְׁכַּח לָהּ. וּבְגִין דָּא מָאֵן דְּאָכִיל חֶמֶץ בְּפִסְתָּא, אִיהוּ אֶקְדִּימַת לִיה מוֹתָא, וְלִינְדַע דְּמוֹת הוּא בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי, כְּתִיב (שמות יב) וּנְכַרְתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא.

מִצָּה, אַמָּא (ס"א אַתְקֵרִיאת מִצָּה). אֶלָּא חֲכִי תִנְיָן, שְׂדֵי: בְּגִין דְּאָמַר לְעוֹלְמוֹ דִּי, דִּיאֲמַר לְעָרוֹתֵינוּ דִּי. אוֹף חֲכִי מִצָּה, בְּגִין דְּקָא מְשִׁדָּד דְּמִבְרַחַת לְכָל סְטָרִין בִּישׁוּן, וְעָבִיד קְטָטָה בְּהוּ, בְּגוּוֹנָא דְּשְׂדֵי

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

יְרֵדוֹת מוֹת, בְּרֵאשׁ וּבְסוֹף הַתְּכָה תִּמְצָא אוֹתָהּ. וּמְשׁוּם זֶה מִי שְׂאוּכַל חֶמֶץ בְּפִסְתָּא הוּא מְקַדִּים לְעַצְמוֹ הַמוֹת, וְשִׂידַע שְׂהוּא מַת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׂכַתוּב (שמות יב) וּנְכַרְתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא.

מִצָּה, מְדוּעָ (מְקֵרַאת מִצָּה)? אֶלָּא כִּד שְׂנִינּוּ, שְׂדֵי – מְשׁוּם שְׂאֲמַר לְעוֹלְמוֹ דִּי, שְׂיאֲמַר לְעָרוֹתֵינוּ דִּי. אִף כִּד מִצָּה, מְשׁוּם שְׂהִיא מְשִׁדְּדַת וּמְבָרִיחָה לְכָל צְדָדִים רְעִים וְעוֹשָׂה קְטָטָה בִּינֵיהֶם כְּדָגְמַת שֵׁם שְׂדֵי שְׂבִמְזוּזָה, שְׂמְבָרִית

נְקֵבָה שְׂהִיא נּוֹטָה מִדְּרָכָה – וְדָאִי בְּאַזְהָרָה. זְכָר שְׂהוּא אַחוּז בְּחוּט שֶׁל מְהָרָה יוֹתֵר – בְּבִקְשָׁה. וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא יֵאָכֵל, לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר לוֹ, אַפָּא, וְהָרִי כְּתוּב (דברים טז) לֹא תֹאכַל עָלָיו חֶמֶץ. אָמַר לוֹ, הִרְבָּה תִּבּוֹת יְתָרוֹת לְכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקְּרָבָן. אָבֵל בְּתַחֲלָה בְּקִשָּׁה – לֹא יֵאָכֵל, אָבֵל לְבִסּוֹף בְּאַזְהָרָה – לֹא תֹאכְלוּ, שְׂהוּא קִשָּׁה מְשִׁנִּיהֶם. מִחֻמְצַת, מַה טַעְמָה? מְשׁוּם שְׂרִית שֶׁל מוֹת יֵשׁ שֵׁם. חֶמֶץ – זְכָר, מִחֻמְצַת – נְקֵבָה. (משלי ה) רְגֵלֶיהָ

דְּמִזוּזָה, דְּמִבְרִיחַ לְשָׂדִים וּמִזִּיקִים דְּתַרְעָא, אוּף הָכִי
 אוּתִי מִבְּרַחַת לִזְוֹן מִכָּל מִשְׁכְּנֵי קַדְשָׁה, וְעֵבִיד מְרִיבָה
 וּקְטָטָה בְּהוּ. בְּמָה דְאַתְּ דְאַמַּר, (שמות יז) מִסָּה וּמְרִיבָה.
 עַל דָּא כְּתִיב מִצָּה. וְהָא מִסָּה בְּסִמְךָ אִיהוּ. אֶלְא
 תְּרַגְוֵמוּ דְּמִסָּה, אִיהוּ מִצְוֹתָא.

רעיא מהימנא

אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, פְּגוּן לִישְׁנָא דְאִיהוּ מִקָּל לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתִיהּ,
 וְאִיהוּ לִישְׁנָא דְאַתּוּ וְ, וְאִיהוּ מִטָּה דְבִיחַ עֶשֶׂר אוּתִיּוֹת, וּבִיחַ
 מְחָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדוּי י' מְחָאן. וּבְגִין דְּכָל מְחָאן הוּוּ
 מִסְטָרָא דְה' ה', רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר, מִנִּין שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שְׁהִבִּיא
 תְּקִדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְצָרִים בְּמְצָרִים הִיְתָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת
 וְכוּ, אָמַר מֵעַתָּה וְכוּ. וְאַתּוּ ה' סִלְקָא בְּאַתּוּ י' לְחֲמֵשִׁין מְחָאן, חֲמֵשׁ
 זְמַנִּין חֲמֵשִׁין, אֵינּוּן ר"ן. וּבְגִין דָּא, וְעַל הַיָּם לְקוּ ר"ן מִכּוֹת.

אָמַר יוֹסֵף, כָּל מִיטְב אֶרֶץ מְצָרִים רַעֲמָסָס הִיא, וְהִיא אֶרְעָא
 אֶפְרַיִשׁוּ לְדַחְלָן דְּלַהוּן, לְרַעֲיָא וּלְמִיחָד בְּכָל עֲנוּגִין דְּעַלְמָא.

לשון הקודש

תְּקִדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת. וּמִשׁוּם
 שְׁכָל מִכּוֹת הֵיזוּ מִצַּד שֶׁל ה' ה', אָמַר רַבִּי
 עֲקִיבָא, מִנִּין שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שְׁהִבִּיא
 תְּקִדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְצָרִים בְּמְצָרִים
 הִיְתָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת וְכוּ, אָמַר מֵעַתָּה וְכוּ.
 וְאוֹת ה' עוֹלָה בְּאוֹת י' לְחֲמֵשִׁים מִכּוֹת. חֲמֵשׁ
 פְּעָמִים חֲמֵשִׁים הֵם מְאֵתִים וְחֲמֵשִׁים. וּמִשׁוּם
 זֶה נֶאֱמַר, וְעַל הַיָּם לְקוּ מְאֵתִים וְחֲמֵשִׁים
 מִכּוֹת.

אָמַר יוֹסֵף, כָּל טוֹב אֶרֶץ מְצָרִים הִיא

לְשָׂדִים וּמִזִּיקִים שְׁבַשְׁעַר - אִף כֶּף הִיא
 מִבְּרִיחָה אוֹתָם מִכָּל מִשְׁכְּנֵי תְּקִדְשָׁה, וְעוֹשָׂה
 מְרִיבָה וּקְטָטוֹת בְּהֵם, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שמות יז)
 מִסָּה וּמְרִיבָה. וְעַל זֶה כְּתוּב מִצָּה, וְהָרִי מִסָּה
 נִכְתְּבַת בְּאוֹת סְמוּךְ? אֶלְא תְּרַגְוֵם שֶׁל מִסָּה
 הוּא מִצְוֹתָא.

רעיא מהימנא

אָמַר הַרוּעָה הַנְּאֻמָּן, כְּמוֹ לְשׁוֹן שְׁהוּא מִקָּל
 לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתוּ, וְהוּא לְשׁוֹן עוֹרַת אוֹת וְ,
 וְהוּא מִטָּה שְׁבוּ עֶשֶׂר אוּתִיּוֹת, וְכוּ הִכָּה

וְכָל מִצְרָאֵי חֲשִׁיבוֹן לְאִינוֹן דְּרַעֲן לְדַחְלִיחוֹן, כְּדַחְלִיחוֹן. וְדָא שְׂאִיל יוֹסֵף מִפְּרַעָה, לְשִׁלְטָאָה אַחֵוּי עַל דַּחְלָן דְּמִצְרָאֵי, דְּאִתְּפַיִן תַּחוֹת יָדֵיהּ, כְּעֵבְדִים בְּתַר מַלְכֵיהוֹן, לְמַהוּי כְּלָהוּ מִתְּפַיִן תַּחוֹת שֵׁם יְיָ מִסְטְרֵיהוֹן, וְלֹא שְׁלִיט בְּעֶלְמָא אֱלֹא שֵׁם יְהוָה. וְאִתְּפַיִן כָּל מְמַנָּן תַּחוֹת יָדֵיהּ.

וְלֹא־חֲזָאָה לֹוֹן, דְּאִיחֹו עֲתִיד לְאִיתְּפַרְעָא מְנַהוֹן, חֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אַעֲשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה. כִּד מְטַעֲיִן לְבְרִיִין וְעֵבְדִין גְּרַמִּיחֹו אֱלוֹהוֹת. וּבְגִין דְּטָלָה מְמַנָּא דִּילֵיהּ, אִיחֹו רַב עַל כָּל מְמַנָּן דְּאֱלֹהִים אַחֲרִים, מְנִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבַיִת, וְאֲשִׁלִּיט לֹוֹן עָלֵיהּ, וְתַפְשִׁי לֵיהּ, תַּפְּיֵשׁ בְּתַפְּיֵשָׁה דְלָהוֹן יוֹמָא וְתַרִין וְתַלְתָּ. וְלְבַתַּר דָּא אֲפִיקוּ לֵיהּ לְדִינָא לְעִינֵי כָּל מִצְרָאֵי, לְאִחְזָאָה דְּאֱלֹהָא דְלָהוֹן בְּרִשׁוֹ דְיִשְׂרָאֵל לְמַעַבְדַּ בֵּיהּ דִּינָא.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבִשָּׁל מִבִּשָּׁל בַּמַּיִם כִּי אִם צְלִי אִשׁ רֹאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קַרְבּוֹ, לְמַהוּי דִּן בָּאִשׁ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

רַעַמְסֵס, וְאוֹתָהּ אַרְיָן הַפְּרִישׁוֹ לְיִרְאָתָם, לְרַעוֹת וְלַחֲלָף בְּכָל תַּעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם. וְכָל הַמִּצְרַיִם הִחְשִׁיבוּ לְאוֹתָם שְׂרוּעִים לְיִרְאָתָם – כִּירְאָתָם. וְזֶה מַה שֶּׁשָּׂאֵל יוֹסֵף מִפְּרַעָה, שִׁישְׁלְטוֹ אַחֵוּי עַל יִרְאָתָם שֶׁל הַמִּצְרַיִם, שְׁכַפּוּיִים תַּחַת יָדֵיו כְּעֵבְדִים אַחַר מַלְכֵיהֶם, לְהִיּוֹת כָּלָם נִכְפָּיִם תַּחַת שֵׁם יְהוָה מִצְדָּם, וְלֹא יִשְׁלַט בְּעוֹלָם אֱלֹא שֵׁם יְהוָה, וַיִּבְנְעוּ כָּל מְמַנָּים תַּחַת יָדֵיו.

וְלְתַרְאוֹת לָהֶם שְׁהוּא עֲתִיד לְהַפְּרַע מֵהֶם, וְזֶהוּ שְׁכַתוֹב (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אַעֲשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה. כִּיּוֹן שְׁהַטְעוּ

לְבַרְיּוֹת וְעֵשׂוּ עֲצָמָם אֱלוֹהוֹת, וּמִשׁוֹם שְׁמָלָה, מְמַנָּה שְׁלוֹ, הוּא גְדוֹל עַל כָּל הַמְּמַנָּים שֶׁל אֱלֹהִים אַחֲרָיִם, צוּה הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבַיִת, וְהַשְׁלִיט אוֹתָם עָלָיו, וְתַפְּסוּ אוֹתוֹ תַּפּוּס בְּתַפְּיֵסָה שְׁלָהֶם יוֹם וּשְׁנָיִם וְשִׁלְשׁ, וְלֹאֲחַר זֶה הוֹצִיאֻו לוֹ לְדִין לְעִינֵי כָּל מִצְרַיִם, לְתַרְאוֹת שְׁהַאֲלוּהָ שְׁלָהֶם בְּרִשְׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְעֵשׂוֹת בּוֹ דִין.

בְּגִלְל זֶה נֶאֱמַר, (שם) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבִשָּׁל מִבִּשָּׁל בַּמַּיִם כִּי אִם צְלִי אִשׁ רֹאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קַרְבּוֹ, לְהִיּוֹת נִדּוֹן בָּאִשׁ צְלִי, וְצוּה

עָלִי, וּמִנִּי לְזֶרְקָא לְגַרְמִיָּה דִּילִיָּה בְּשׁוּקָא בְּבִזְוִי. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וְעַצֵּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמִנִּי לְיוֹמָא רְבִיעָאָה, בְּתַר דְּהוּה תְּפִישׁ גַּ' יוֹמִין קְשׁוּר, לְמַעַבְדּ בֵּיה דִּינָא. וְדָא קְשִׁיא לֹזן מִכָּל מִכְתָּשִׁין דְּמָחָא לֹזן קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא, עַל יְדָא דְרַעֲיָא מְהִימְנָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְמִנִּי דְלֹא לְמִיכַל לִיָּה בְּתִיאֻבְתָּא. וּמִיד דְּחָמָן גְּרַמּוּי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשׁוּבָא לִיָּה, דָּא קְשִׁיא לֹזן מִכָּלָּא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֶתְמַר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בְּיַדְכֶם, לְאֶתְכַפֵּיָא כָּל דְּחָלָן דְּמַעְרָאִי, תְּחֹת יַדְיָהוּ. וּבְגִין דְּאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנָּן, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּי הִפָּה כָּל בְּכוֹר.

בְּתַר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ (שמות יג) שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עָלְיוּ מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. וּכְתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, אֲמַאי מְנִי דְלֹא לְמִיכַל חֶמֶץ שִׁבְעַת יוֹמִין, וְלְמִיכַל בְּהוֹן מִצָּה. וְאֲמַאי לֹא יֵאָכֵל, וְאֲמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֲלֵא ז' כְּכַי לְכַת וְאִינוּן: שַׁע"ם חֲנֻכָּ"ל. וְאִינוּן מַסְטָרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגְנוּ מִצָּה. קְלִיפָה דְלִבְר חֶמֶץ. וְאִינוּן חֶמֶץ דְּכַר מַחְמֶצֶת נוֹקְבָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

כְּתוּב (שם) וְה' הִפָּה כָּל בְּכוֹר. אַחַר כָּל זֶה, כְּתוּב (שם יג) לֹא יִרְאֶה חֶמֶץ, (דברים טז) שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עָלְיוּ מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. וּכְתוּב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר הַרְוּעָה הַנְּאֻמָּן, מִדּוּעַ צְנִיָּה שְׂלֵא לְאָכֵל חֶמֶץ שִׁבְעַת יָמִים וְלְאָכֵל בְּהֶם מִצָּה? וּמִדּוּעַ לֹא יֵאָכֵל, וּמִדּוּעַ נֹאמַר לֹא תֹאכְלוּ? אֲלֵא שִׁבְעָה בּוֹכְבֵי לְכַת, וְהֶם: שַׁע"ם חֲנֻכָּ"ל. וְהֶם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִיפָה שְׂבַחוּן - חֶמֶץ. וְהֶם, חֶמֶץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נִקְבָּה.

לְזֶרְק לְעִצְמוֹתָיו בְּשׁוּק בְּבִזְוִין. וּמִשׁוּם זֶה נֹאמַר, (שם) וְעַצֵּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וְצִנְיָה לְיוֹם הַרְבִּיעִי, אַחַר שֶׁהִיָּה תְּפִישׁ שְׁלֹשָׁה יָמִים קְשׁוּר, לְעִשׂוֹת בּוֹ דִין. וְזֶה קְשִׁיָּה לְהֶם מִכָּל נְגַעִים שֶׁהִפָּה לְהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יַדִּי הַרְוּעָה הַנְּאֻמָּן. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁצִנְיָה שְׂלֵא לְאָכֵל אוֹתוֹ בְּתִאֻוָּה. וּמִיד שְׂרָאוּ עִצְמוֹתָיו בְּשׁוּק וְלֹא יִכְלוּ לְהַצִּילוֹ, זֶה קְשִׁיָּה לְהֶם מִהַכֵּל. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁנֹאמַר בְּהֶם (שם) וּמִקְלָכֶם בְּיַדְכֶם, לְכַפּוֹת כָּל יִרְאָתֶם שֶׁל הַמַּעְרִים תַּחַת יַדְיָהֶם. וּמִשׁוּם שֶׁהֶם בְּכוֹרוֹת מְמַנָּים,

מִצָּה דְּלָגוּ שְׁמוּרָה. וְאִינוּן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאִיּוֹת לָתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְאֶתְמַר עֲלֵיהוּ, (שמות יב) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצְוֹת. מִצָּה אִיחִי שְׁמוּרָה לְבַעֲלָהּ, דְּאִיחֻ ו'. וּבִיה אֶתְעַבֵּיד מִצָּוָה.

וּמֵאֵן דְּנָטִיר לָהּ לְגַבֵּי יָהּ, דְּגִנְזִיזִין בְּמִ"ץ מִן מִצָּה, וְאִינוּן. י"ם ה"ץ. וּמְנִי קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְבִרְךְ לָהּ שְׁבַע בְּרֻכּוֹת לַיִל פְּסַח, דְּאִינוּן שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת דִּילָהּ, שְׁצ"ם תַּנְכ"ל. וּמְנִי לְאַעֲבֵרָא מִנְהוּן חֲמִיץ וּמִחֻמְצָת, דְּאִינוּן עֲנָנִים חֲשׂוּכִין דְּמִכְסְפִין עַל נְהוּרִין, דְּשִׁבְעָה כִּכְבֵּי לָכֵת, דְּאֶתְמַר בְּהוּן (בראשית מא) וַתִּבְאֲנָה אֶל קַרְבְּנָה וְלֹא נֹדַע פִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה וּמְרִאִיהֶן רַע, חֲשׂוּדָא פְּאֲשֵׁר בַּתְּחִלָּה. דְּכָל כֶּדֶן חֲשׂוּכָא דְעֲנָנִין דְּלֵהוּן, דְּלֹא יִכְלִין נְהוּרִין לְאַנְהָרָא לְהוּן, וּבְגִין דָּא וְלֹא נֹדַע פִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה. (ע"כ רעיא מהימנא)..

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים סח) **גָּעַר חַיִּת קָנָה עֲדַת אַבִּירִים בְּעֵגְלֵי עַמּוּם. גָּעַר חַיִּת, דָּא חַיָּה דְּאֶתְאַחַד בַּה עֵשׂוּ. קָנָה: תְּנִינָן, דְּבִיּוּמָא דְּנִסְבַּ שְׁלֹמָה מְלֻכָּא בַת פְּרַעֲיָה, בָּא גַבְרִיאֵל, נָעַץ קָנָה בִּיּוּמָא רַבָּא.**

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

אורות של שבעה פוכבי לכת, שְׁנַאֲמַר בְּהֶם (בראשית מא) וַתִּבְאֲנָה אֶל קַרְבְּנָה וְלֹא נֹדַע פִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה וּמְרִאִיהֶן רַע. חֲשׂוּדָא פְּאֲשֵׁר בַּתְּחִלָּה. שְׁכָל כֶּדֶן חֲחֻשָּׁדָא שֶׁל הַעֲנָנִים שְׁלֵהֶם, שְׁלֵא יְכוּלִים אורות לְהַאִיר לְהֶם, וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר וְלֹא נֹדַע פִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים סח) **גָּעַר חַיִּת קָנָה עֲדַת אַבִּירִים בְּעֵגְלֵי עַמּוּם. גָּעַר חַיִּת -** זוּ הַחַיָּה שְׁאָחַזוּ בַּה עֵשׂוּ. קָנָה - לְמַדְנֹג, שְׁבִיּוּם שְׁנַאֲא שְׁלֹמָה הַמֶּלֶךְ אֶת בַּת פְּרַעֲיָה,

מִצָּה שְׁבַעפְּנִים - שְׁמוּרָה. וְהֶם (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאִיּוֹת לָתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְנֶאֱמַר עֲלֵיהֶם (שמות יב) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצְוֹת. מִצָּה הִיא שְׁמוּרָה לְבַעֲלָהּ, שְׁהוּא אוֹת ו', וְבוּ נַעֲשִׂית מִצָּוָה.

וּמְנִי שְׁשׂוּמַר לָהּ בְּשִׁבְלֵי י"ה הַגִּנְזוּיִם בְּאוֹתִיּוֹת מִ"ץ מִמִּצָּה, וְהֶם י"ם ה"ץ. וְצָוָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבִרְךְ אוֹתָהּ בְּשִׁבַע בְּרֻכּוֹת לַיִל פְּסַח, שְׁהֵן שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת שְׁלָהּ, שְׁהֵן שְׁצ"ם תַּנְכ"ל. וְצָוָה לְהַעֲבִיר מִהֵן חֲמִיץ וּמִחֻמְצָת, שְׁהֶם עֲנָנִים חֲשׂוּכִים שְׁמִכְסִים עַל

וְעָלִיָּה אֶתְבְּנִי קִרְתָּא דְרוּמִי. מָאֵי קִנְהָ. דָּא דְכוּרָא
 דְהָאֵי תִיָּה (דף רנ"ב ע"א) בִּישָׂא, דְאִית לִיה סִטְרָא זְעִירָא
 בְּאַחֲרוּתָא דְקְדוּשָׁה. וְדָא אִיהוּ קִנְהָ, דְנַעֲיִן בִּימָא
 רַבָּא. וּבְגִין כַּךְ אִיהוּ שְׁלֵטָא עַל עֲלָמָא, וְעַל שׁוּלְטָנׇוּ
 דָּא כְּתִיב, (ישעיה ט) קִנְהָ וְסוּף קָמְלוּ. קִנְהָ, שׁוּלְטָנוּתָא
 וְרֵאשׁ לְכָל מַלְכוּתָא. תּוֹ קִנְהָ, דְזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְתַבְרָא לִיה בְּקִנְהָ דָּא.

תָּא חֲזִי, בְּמַצְרִים אִיהוּ שְׁלֵטָא, וּמִנְהָ נִפְקוּ בְּמָה
 שְׁלֵטָנִין לְזַנְיָהוּ, וּכְלָא בְּרוּזָא דְחַמִּין, בִּיזוּן דְתַבְרָא
 לָה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִפִּיק חַמִּין וְאָעִיל מַצָּה. בְּמָה.
 בְּחוּטָא זְעִירָא מִכְּלָא, תַּבְרָא ח' חַמִּין, וְאֶתְעֵבִיד מַצָּה.
 אִינּוּן אֶתְוּוֹן. אֶלָּא דְתַבְרָא ח' דְהָאֵי תִיָּה, דְאֶקְרִי חַמִּין.
 וְעַל דָּא אֶקְרִי תִית קִנְהָ, דְנִתְ לְאַתְבְּרָא כְּקִנְהָ דָּא.
 בְּמָה אֶתְבְּרָא. בְּחוּטָא זְעִירָא בְּנִימָא, תַּבְרָא ח' וְאֶתְעֵבִר
 מֵאִיתְנָה, וְהוּהָ מַצָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, גָּעַר תִּית קִנְהָ,

לשון הקודש

בַּא וְרֵאדָה, בְּמַצְרִים הִיא שׁוּלְטָת, וּמִמְנָה
 יוֹצֵאִים בְּמָה שְׁלֵטוֹנִים לְמִינֵיהֶם, וְהַבֵּל
 בְּסוּד שֶׁל חַמִּין. בִּיזוּן שֶׁשָּׁבֵר אוֹתָהּ הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, הוֹצִיא חַמִּין וּמְכַנֵּים מַצָּה. בְּמָה?
 בְּחוּט קָטָן מִהַבֵּל שֶׁבֵר אוֹת ח' שֶׁל חַמִּין,
 וְנַעֲשֶׂה מַצָּה. אֵלוֹ אוֹתִיּוֹת, אֶלָּא שֶׁשָּׁבֵר ח'
 שֶׁל תִּיָּה זוֹ, שֶׁנִּקְרָא חַמִּין. וְעַל זֶה נִקְרָא
 תִּית קִנְהָ, שְׁנוֹת לְשִׁבְרוֹ כְּמוֹ קִנְהָ זֶה. בְּמָה

בַּא וְבְרִיאֵל, נַעֲיִן קִנְהָ בְּיָם הַגְּדוֹל, וְעָלִיָּו
 נִבְנִית עִיר שֶׁל רוּמִי. מָהוּ קִנְהָ? זֶה הַזְּכָר שֶׁל
 זוֹ הַחִיָּה רְעָה, שׁוֹשׁ לוֹ צַד קָטָן בְּאַחֲזִיתוֹ
 בְּקִדְשָׁה. וְזֶהוּ קִנְהָ שֶׁנַּעֲוִץ בְּיָם הַגְּדוֹל, וּמִשׁוּם
 זֶה הִיא שׁוּלְטָת עַל הָעוֹלָם, וְעַל שְׁלֵטוֹן זֶה
 כְּתוּב, (ישעיה ט) קִנְהָ וְסוּף קָמְלוּ. קִנְהָ, שְׁלֵטוֹן
 וְרֵאשׁ לְכָל הַמְּלָכוֹת. וְעוֹד קִנְהָ, שְׁעֵתִיד
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁבֵר אוֹתוֹ בְּקִנְהָ זֶה.

גָּעַר בָּהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְּבַר ח' חֲמִיץ, וְאַתְעָבִיד
ה'. (ס"א וְאַתְעָבִיד ח' חֲמִיץ וְאַתְעָבִיד).

וְזַמִּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְתַבְרָא לִיּוֹה לְהַהוּא קִנְהָ.
בְּגוּוֹנָא דָּא, יַתְבַּר רַגְלִיּוֹה דִּק' מִקְנֵה, וַיִּשְׁתַּאֲר
הֵינָה. (ישעיה מ) הֵינָה יי אֱלֹהִים בְּחֻזֵּק יָבוּא וּזְרַעוּ מִשְׁלָה
לוֹ הֵינָה שְׂכָרוֹ אֶתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו. מָאִי וּפְעֻלָּתוֹ. דָּא
פְּעַל דְּהֵינָה ק' (ס"א פְּעֻלָּה דְּהֵינָה חֲמִיץ) דִּיתְבַּר לָהּ, וְאַתְי
פְּעֻלָּה לְפָנָיו, אִיתּוֹ יַעֲבַר רַגְלִיּוֹה, וַיְהִי הֵינָה (ישעיה מא)
רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הֵינָה הַנֶּגֶם וְגו'.

רעיא מהימנא

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, גָּעַר חֵית קִנְהָ עֲדַת אַבִּירִים בְּעִגְלֵי עַמִּים.
גָּעַר חֵית קִנְהָ, דָּא קִנְהָ דְאַתְאַחַד בֵּיהּ עֲשׂוֹ, דְאַתְי קִרְתָּא
דְּרוּמֵי רַבְתָּא, דְנַעֲץ גְּבַרְיָאֵל קִנְהָ בִימָא רַבָּא, וּבְנֵו עֲלִיָּה כְּרִךְ גְּדוּל
דְּרוּמֵי. קִנְהָ דְחֲמִיץ. וְכַד יִיתִי פּוֹרְקָנָא לְיִשְׂרָאֵל, יַתְבַּר לִיּוֹה. הָדָא

לשון הקודש

שִׁישְׁבֵר אֹתָהּ, וְהִיא פְּעֻלָּה שְׁלִפְנִיּוֹ, וְהוּא
יַעֲבִיר רַגְלוֹ וַיְהִיֵּה הֵנָּה, שְׁנַאֲמַר (שם מא) רֵאשׁוֹן
לְצִיּוֹן הֵנָּה הַנֶּגֶם וְגו'.

רעיא מהימנא

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, גָּעַר חֵית קִנְהָ עֲדַת
אַבִּירִים בְּעִגְלֵי עַמִּים. גָּעַר חֵית קִנְהָ – זֶה
קִנְהָ שְׁאָחוּוּ בּוֹ עֲשׂוֹ, שְׁהִיא עִיר רוּמֵי
הַגְּדוּלָּה, שְׁנַעֲץ גְּבַרְיָאֵל קִנְהָ בִימֵי הַגְּדוּל, וּבְנֵו
עֲלִיָּה כְּרִךְ גְּדוּל שֶׁל רוּמֵי. קִנְהָ שֶׁל חֲמִיץ.
וְכַאֲשֶׁר תְּבֵא גְּאַלְתֵּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, יַשְׁבְּרוּ

נִשְׁבְּרוּ? בַּחוּט קָטָן כְּמוֹ שֶׁעָרָה שְׂבֵר ח'
וְעָבַר מֵאִיתְנָהּ, וְהָיָה מִצְּהָ. וְעַל זֶה כְּתוּב
גָּעַר חֵית קִנְהָ. גָּעַר בָּהּ הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא,
וְנִשְׁבְּר ח' שֶׁל חֲמִיץ וְנַעֲשֶׂה ה'. (עוֹבֵר ח' שֶׁל חֲמִיץ
וְנַעֲשֶׂה).

וְעֵתִיד הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא לְשֵׁבֵר לוֹ לְאוֹתוֹ
קִנְהָ כְּמוֹ זֶה, יַשְׁבְּר רַגְלֵ ק' מִקְנֵה, וַיִּשְׁתַּאֲר
הֵנָּה. (ישעיה מ) הֵינָה ה' אֱלֹהִים בְּחֻזֵּק יָבוּא וּזְרַעוּ
מִשְׁלָה לוֹ הֵינָה שְׂכָרוֹ אֶתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו. מַהוּ
וּפְעֻלָּתוֹ? זֶה פְּעַל שֶׁל אֹתָהּ ק' (פְּעֻלָּה שֶׁל אוֹתוֹ חֲמִיץ)

הוא דְּכָתִיב גַּעַר חַיִּת קָנָה עֲדַת. וּמִתְעַבֵּר מִיַּד חַמִּץ מֵעֲלָמָא.
מִחֲמַצַּת דִּילִיָּה רוּמִי. וַיִּתְגַּלְיָא מַצָּה בְּעֲלָמָא, דְּאִיְהִי בִי מִקְדָּשָׁא
דְּבֵית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי.

אָמַר בּוֹעִינָא קְדִישָׁא (ס"א רע"א מְהִימְנָא), דְּאִינוּן לְקַבֵּל בַּת עֵינַן יְמִין,
וּבַת עֵינַן שְׂמָאל. וְאִינוּן לְקַבֵּל (לֶחֶם מִשְׁנָה) רוּמִי רַבְתִּי, רוּמִי
זְעִירָא. לְקַבֵּל תְּרִין עֲנָנִין, דְּמַכְפְּסִין עַל בַּת עֵינָא יְמִינָא וּשְׂמָאלָא.
וְאִינוּן לְקַבֵּל שְׂאוֹר וְחַמִּץ. וְעַד דְּאֵלִין יִתְבַּעְרוּן מֵעֲלָמָא בַּל יִרְאֶה
וּבַל יִמְצֵא חַד מִנֵּיהוּ, בֵּית רֵאשׁוֹן וְשְׁנִי לֹא יִתְגַּלְיִין בְּעֲלָמָא.

וְאִסּוּתָא דְּעֲנָנָא עֵינָא, דְּאֶחָשִׁיד לְבַת עֵינָא יְמִין וּשְׂמָאל, מַה
יְהֵא אִסּוּתָא דְּלֵהוּן. מְרַה דְּעֲנָלָא. וְהֵינּוּ (יִשְׁעִיָּה כ"ז) שְׁם
יִרְעָה עֲגֹל וְשְׁם יִרְבִּץ. שְׁם יִרְעָה עֲגֹל, דָּא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, דְּאֶתְמַר
בֵּיהּ (דְּבָרִים ל"ג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ. וְשְׁם יִרְבִּץ, דָּא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד.
חַד אֶעְבַּר רוּמִי רַבְתִּי. וְחַד אֶעְבַּר רוּמִי זְעִירָתָא. דְּמִיכָאֵל
וּגְבַרְיָא"ל לְקַבֵּלִיָּהּ אִינוּן.

וּבְגִין דָּא ח', דְּאִיְהוּ חוּטָא זְעִירָא, תְּבַר לָהּ, וַיִּיעוֹל ח' בְּאַתְרָהּ.
דְּבִקְדָמִיתָא קָנָה וְסוּף קָמְלוּ. קָנָה שְׁלִטְנוּתָא דְּרוּמִי, וְסוּף

לִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

יִתְגַּלוּ בְּעוֹלָם.

וְחֶרְפוּתָא שֶׁל עֲנָנֵי הָעֵינַן שֶׁהֵחֵשִׁיבוּ לְבַת עֵינַן
יְמִין וּשְׂמָאל, מַה תְּהִיָּה רְפוּתָתָם? הַמְרִירוֹת
שֶׁל הָעֲגֹל. וְזוֹהוּ שְׂכַתוֹב (יִשְׁעִיָּה כ"ז) שְׁם יִרְעָה עֲגֹל
וְשְׁם יִרְבִּץ. שְׁם יִרְעָה עֲגֹל – זֶה מְשִׁיחַ בֶּן
יוֹסֵף שְׁנֵאמַר בּוֹ (דְּבָרִים ל"ג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ.
וְשְׁם יִרְבִּץ – זֶה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. אַחַד לְהַעֲבִיר
אֶת רוּמִי הַגְּדוֹלָה, וְאַחַד לְהַעֲבִיר אֶת רוּמִי
הַקְּטָנָה. וּמִיכָאֵל וּגְבַרְיָאֵל בְּגִנְדָם הֵם.

וּמִשׁוּם זֶה ח', שֶׁהוּא חוּט קָטָן, תִּשְׁבַּר
אוֹתָהּ, וְתִכְנַס אוֹת ח' בְּמִקּוּמָהּ. שְׂכַתְחָלָה

אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׂכַתוֹב גַּעַר חַיִּת קָנָה עֲדַת. וּמִיַּד
עוֹבֵר חַמִּץ מִהָעוֹלָם. הַמְחַמְצַת שְׁלוֹ הִיא
רוּמִי. וְתִתְגַּלְיָא מַצָּה בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא בֵּית
הַמְקַדָּשׁ שֶׁל בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי.

אָמַר הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה (הַרוּעָה הַזֵּאֲמָק), שְׁהֵם
בְּגִנְדַת בַּת עֵינַן יְמִין, וּבַת עֵינַן שְׂמָאל. וְהֵם
בְּגִנְדַת (לֶחֶם מִשְׁנָה) רוּמִי הַגְּדוֹלָה וְרוּמִי
הַקְּטָנָה, וּכְגִנְדַת שְׁנֵי עֲנָנִים שְׂמַכְסִים עַל בַּת
עֵינַן יְמִין וּשְׂמָאל. וְהֵם בְּגִנְדַת שְׂאוֹר וְחַמִּץ.
וְעַד שֶׁאֵלוֹ יִתְבַּעְרוּ מִהָעוֹלָם, בַּל יִרְאֶה וּבַל
יִמְצֵא אַחַד מֵהֶם, בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי לֹא

לְכָל מַלְכִין, דְּעָתִיד קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְתַבְרָא לִיהּ. גְּעַר חַיִּת קָנְהָ, גְּעַר חַיָּה בִישָׂא, ח' מִן חַמִּין, וְאַתְּבַר רַגְלֵיהּ מִן מַחְמָצַת, דְּאַתְמַר בְּהּ (מְשַׁלִּי ה) רַגְלֵיהּ יִרְדוּת מוֹת. וְעוֹד גְּעַר חַיִּת קָנְהָ, יִתְבַר רַגְלָא קוּף מִן קָנְהָ, וְיִשְׁתָּאֵר הֵנָּה. מִיָּד הֵנָּה יִי אֱלֹהִים בְּחֻזְקָא יִבְא, (יִשְׁעִיה מֵא) רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הֵנָּה הֵנָּה וְלִירוּשָׁלַם מִבְּשַׂר אֶתְּנָן. הֵנָּה: ס' בְּתַר אֶלְפָּה וּמֵאֶתְנָן.

וְאָמַר (שְׁמוֹת מַט) בּוֹעִינָא קִדְיִשָׂא, (בְּרֵאשִׁית מ"ו) כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב, שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ. שְׁשִׁים, לְאַתְעָרוּתָא דְמָשִׁיחַ רֵאשׁוֹן. וְשֵׁשׁ, לְאַתְעָרוּתָא דְמָשִׁיחַ שֵׁנִי. אֲשִׁתָּאֵרוּ ו' שָׁנִים לְע"ב, לְקַיָּים בְּהוּ, (וּיְקֵרֵא כה) שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֵךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרִמְדָּה וְאַסְפֹּת אֶת תְּבוּאֹתָהּ, דְּאַתְמַר (יִרְמִיָּה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִי רֵאשִׁית תְּבוּאֹתָהּ. **אִם** בֶּן, מַה כְּתִיב לְעִיל (יִרְמִיָּה לא) רָנוּ לְיַעֲקֹב שְׂמֻחָה. אֲלֵא אַרְבַּע גְּאֻלוֹת עֵתִידִין לְמַחֲוִי, לְקַבֵּל אַרְבַּע כּוֹסוֹת דְּפִסְחָה. בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל מְפּוֹזְרִין בְּאַרְבַּע פְּנוֹת עֲלָמָא, וְאַיְנוּן דִּיהוֹן רְחוּקִין מֵאוּמִין, אֲקַדִּימוּ לָרְנוּ. וְתַנְיִינוּ, לְשִׁתִּין. וְתַלִּיתֵינָא, לְשִׁתִּין וְשִׁית. וְרַבֵּיעֵינָא לְע"ב.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

לְהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל מָשִׁיחַ רֵאשׁוֹן. וְשֵׁשׁ, לְהַתְעוֹרְרוֹת מָשִׁיחַ שֵׁנִי. נִשְׁאָרוּ שֵׁשׁ שָׁנִים לְשִׁבְעִים וְשָׁנִים, לְקַיָּים בְּהֵם (וּיְקֵרֵא כה) שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֵךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרִמְדָּה וְאַסְפֹּת אֶת תְּבוּאֹתָהּ, שְׁנַאֲמַר (יִרְמִיָּה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לְה' רֵאשִׁית תְּבוּאֹתָהּ.

אִם בֶּן, מַה כְּתוּב לְמַעְלָה (שֵׁם לא) רָנוּ לְיַעֲקֹב שְׂמֻחָה? אֲלֵא אַרְבַּע גְּאֻלוֹת עֵתִידוֹת לְהַיּוֹת בְּגִיד אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל פִּסְחָה. מִשּׁוּם שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְפּוֹזְרִים בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם, וְאֵלוּ שִׁיחֵיו רְחוּקִים מִהֶאֱמוּנוֹת, יְקַדִּימוּ לָרְנוּ. וְהַשְּׁנַיִים – לְשִׁשִּׁים. וְהַשְּׁלִישִׁים – לְשִׁשִּׁים וְשֵׁשׁ.

נֵאמַר קָנְהָ וְסוּף קָמְלוּ. קָנְהָ – שְׁלִמּוֹן שֶׁל רוּמִי. וְסוּף – לְכָל הַמַּלְכִּיּוֹת, שְׁעָתִיד הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ. גְּעַר חַיִּת קָנְהָ – גְּעַר חַיָּה רַעָה, שֶׁהִיא אוֹת ח' מַחְמִין, וְשַׁבֵּר רַגְלֵיהּ מִן הַמַּחְמָצַת, שְׁנַאֲמַר בְּהּ (מְשַׁלִּי ה) רַגְלֵיהּ יִרְדוּת מוֹת. וְעוֹד גְּעַר חַיִּת קָנְהָ – שַׁבֵּר רַגְלָא הַקּוּף מִקָּנְהָ, וְיִשְׁאָר הֵנָּה. מִיָּד – (יִשְׁעִיה מ) הֵנָּה ה' אֱלֹהִים בְּחֻזְקָא יִבְא, (שֵׁם מֵא) רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הֵנָּה הֵנָּה וְלִירוּשָׁלַם מִבְּשַׂר אֶתְנָן. הֵנָּה – ס', אַחַר אֶלְפָּה וּמֵאֶתְנָם.

וְאָמַר הַמְּנוּרָה הַקּוֹדֶשֶׁה, נֵאמַר (בְּרֵאשִׁית מו) כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ. שְׁשִׁים,

וּפּוֹרְקָנִין אֵלָיו, יֵחוּן בְּאַרְבַּע חִיּוֹן, בְּשֵׁם יְהוָה דְּרָכִיב עָלֵיהוּ.
הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (חֲבֻקָק ג) כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ
מִרְכַּבְתֶּיךָ יִשׁוּעָה. דְּלִקְבֻלֵייהוּ, יִתְעַר לְתַתָּא אַרְבַּע דְּגֻלִּין, וְתַרִּיסָר
שְׁבָטִין. בְּרֹזָא דִיהוָה מְלָךְ, יְהוָה מְלָךְ, (שְׁמוֹת טו) יְהוָה יִמְלֹךְ לְעַלְמֵם
וְעַד. תַּרִּיסָר אֲתוּנוֹן אֵינוֹן, לְקַבֵּל תַּרִּיסָר שְׁבָטִין, וַי"ב אֲנָפִין דְּתַלְתָּ
אַבְהֹן, דְּאִתְמַר עָלֵיהוּ הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְרַפְכָּה. וַאֲינוֹן עֶשֶׂר שְׁבָטִין,
אַלְף שְׁנִין. תַּרִּין שְׁבָטִין, מֵאֲתָן שְׁנִין. וַמִּי"ב אֲתוּנוֹן, תַּלְיִין ע"ב
שְׁמֹהֵן, דְּאֵינוֹן ע"ב שְׁנִין, בְּתַר אַלְף וּמֵאֲתָן.

וַאֲינוֹן כ"ד, לְכָל חֵיָה מִתַּלְתָּ חִיּוֹן. כ"ד רֹזָא דִלִּיָּה, (יִשְׁעִיָּה ו)
וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר. וַאֲינוֹן תַּלְתָּ פְתוֹת, מִן כ"ד
צוּרוֹת. פֶּת אַחַת אוֹמְרַת קְדוּשָׁה, וְכַת תְּנַיִנָּא אוֹמְרַת קְדוּשָׁה, וְכַת
תַּלִּיתָאָה אוֹמְרַת קְדוּשָׁה. מִיַּד אִתְעַר שְׁמֵאֲלָא בְּמ"ב אֲתוּנוֹן, דְּעַבְד
דִּינָא בְּעַמְלָק.

כִּי יִקְרָא קִין צַפּוֹר לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ, (דְּבָרִים כב) מְאֲרֵי מְקָרָא. בְּכָל עֵץ,
מְאֲרֵי מִשְׁנָה. דְּאֵינוֹן בְּאֶפְרוּחִים, דְּמִקְנָנִין בְּעַנְפֵי אֵילָנָא. אֵית
דְּאִמְרֵי, בְּכָל עֵץ, אֵלָיו יִשְׂרָאֵל. (דף רנ"ב ע"ב) דְּאִתְמַר בְּהוּ, (יִשְׁעִיָּה סה) כִּי

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

אוֹתִיּוֹת תְּלוּוִים ע"ב שְׁמוֹת, שְׁהֵם ע"ב שְׁנִים
אַחַר הָאֲלָף וּמֵאֲתָם.

וְהֵם כ"ד, לְכָל חֵיָה מִשְׁלֵשׁ חִיּוֹת. כ"ד הַסּוּד
שְׁלוֹ, (יִשְׁעִיָּה ו) וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר. וְהֵם שְׁלֵשׁ
פְתוֹת מְכ"ד צוּרוֹת. פֶּת אַחַת אוֹמְרַת קְדוּשָׁה,
וְכַת שְׁנַיָּה אוֹמְרַת קְדוּשָׁה, וְכַת שְׁלִישִׁית
אוֹמְרַת קְדוּשָׁה. מִיַּד מִתְעוּרַר הַשְּׁמֵאֵל בְּמ"ב
אוֹתִיּוֹת, וְעוֹשָׂה דִין בְּעַמְלָק.

(דְּבָרִים כב) כִּי יִקְרָא קִין צַפּוֹר לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ –
בְּעֵלֵי מְקָרָא. בְּכָל עֵץ – בְּעֵלֵי מִשְׁנָה, שְׁהֵם
בְּאֶפְרוּחִים הַמְקַנָּנִים בְּעַנְפֵי הָאֵילָן. יֵשׁ

וְהַרְבִּיעִים – לְשִׁבְעִים וּשְׁנַיִם.

וּנְאֻלוֹת אֵלוּ יֵהִיוּ בְּאַרְבַּע חִיּוֹת, בְּשֵׁם יְהוָה
שְׂרוּכְבֵי עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכַתוּב (חֲבֻקָק ג) כִּי תִרְכַּב
עַל סוּסֶיךָ מִרְכַּבְתֶּיךָ יִשׁוּעָה. שְׁכַתוּבָם יְעוּרַר
לְמַטָּה אַרְבַּעַה דְּגֻלִּים וּשְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים,
בְּסוּד שֶׁל יְהוָה מְלָךְ, יְהוָה מְלָךְ, (שְׁמוֹת טו) יְהוָה
יִמְלֹךְ לְעַלְמֵם וְעַד. שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת הֵן,
כְּנִגְדֵי שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים, וּשְׁנַיִם עֶשֶׂר פְּנִים
שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, שְׁנֵאֲמַר עֲלֵיהֶם, הָאֲבוֹת
הֵן הֵן הַמְרַפְכָּה. וְהֵם עֶשְׂרֵה שְׁבָטִים, אַלְף
שְׁנַיִם שְׁבָטִים – מֵאֲתָם שְׁנָה. וַמִּי"ב

כִּימֵי הָעֵץ יָמֵי עַמִּי. אוֹ עַל הָאָרֶץ, אֲלֵיךְ מֵאֲרֵי תוֹרָה (ר"א מִשְׁנָה),
 דְּאִתְמַר בְּהוּ, עַל הָאָרֶץ תִּישָׁן וְחַיֵּי צַעַר תִּתְחִיָּה וּבִתְוֹרָה אֲתָה עִמָּל.
 אֶפְרָחִים: אֲלֵיךְ פְּרָחֵי כְהֻנָּה. אוֹ בִיעִים: אֲלֵיךְ דָּוָן לֹוֹן קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מִקְרָנֵי רְאֵמִים וְעַד בִּיעֵי כְנִים. וְהָאֵם רִבְעַת עַל הָאֶפְרָחִים,
 בְּזִמְנָא דְהוּוּ קְרַבִּין קְרַבְנִין. מַה כְּתִיב לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַפְּנִים.
 חֲרַב בֵּי מִקְדְּשָׁא, וּבְטָלוּ קְרַבְנִין, מַה כְּתִיב, שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת
 הָאֵם. וְגָלוּ הַפְּנִים, וְחִינּוּ וְאֶת הַפְּנִים תִּקַּח לָךְ, מִסְטָרָא דָּא
 דְּאֵת ו', דְּאִיהוּ עוֹלָם אַרְוֶךְ דְּאִתְמַר בֵּיה (דְּבָרִים כב) לְמַעַן יִיטַב לָךְ
 וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים, לְעוֹלָם שְׁפָלוּ אַרְוֶךְ.

וּבִאֲתָר דְּקְרַבְנִין, תִּקְיֵנוּ צְלוֹתֵינוּ, וּמְצַפְצְפִין בְּקָלִין דְּשִׁירִין. בְּקוֹל
 דְּקְרִיאַת שְׁמַע, לְגַבֵּי עַמּוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא דְּאִיהוּ לְעִילָא.
 דְּהָא אִימָא וּבְרַתָּא בְּגֻלוֹתָא, וּמִיד דְּנְחִית, קוֹשְׁרִין לָהּ בְּבְרַתָּא,
 דְּאִיהִי יָד כְּהָה, לְמַחֵי קוֹשִׁיר ו' עִם ה', בְּשִׁית סְפִירָאן. מִיד מְלַחְשִׁין
 לְגַבֵּי חֲכָמָה, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלַכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וְעַד.

אַח"ד כְּבו"ד, גִּימְטְרִיא מ"ה מִן חֲכָמָה. דְּנְחִית לִיה לְגַבֵּי אֲמָתָה,

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שֶׁל הָאוֹת ו', שֶׁהוּא עוֹלָם אַרְוֶךְ שְׁנַאֲמַר בּו
 (דְּבָרִים כב) לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים, לְעוֹלָם
 שְׁפָלוּ אַרְוֶךְ.

בְּמִקּוֹם הַקְּרַבְנוֹת תִּקְנוּ תְּפִלוֹת, וּמְצַפְצְפִים
 בְּקוֹלוֹת שֶׁל שִׁירִים, בְּקוֹל שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע,
 לְקִרְאַת הָעַמּוּד הָאִמְצָעִי שֶׁהוּא לְמַעְלָה.
 שְׁחֵרֵי אִמָּא וּבֵת בְּגֻלוֹת, וּמִיד שְׁיֹוֹרָה,
 קוֹשְׁרִים אוֹתוֹ בְּבֵת, שֶׁהִיא יָד כְּהָה, לְהַיּוֹת
 קוֹשְׁרָה ו' עִם ה' בְּשֵׁשׁ סְפִירוֹת. מִיד לוֹחְשִׁים
 לְעַמַּת הַחֲכָמָה: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלַכּוֹתוֹ
 לְעוֹלָם וְעַד.

אַחַד וּכְבוֹד גִּימְטְרִיא מ"ה מִחֲכָמָה. שְׁמוּרִיד
 אוֹתוֹ אֲצֵל אִמָּא, וּמִיד שְׁיֹוֹרָה, קוֹשְׁרִים אוֹתוֹ

שְׁאוּמְרִים, בְּכָל עֵץ – אֵלוּ יִשְׂרָאֵל, שְׁנַאֲמַר
 בָּהֶם (שְׁעִיָּה סו) כִּי כִּימֵי הָעֵץ יָמֵי עַמִּי. אוֹ עַל
 הָאָרֶץ – אֵלוּ בְּעֵלֵי תוֹרָה (מִשְׁנָה), שְׁנַאֲמַר
 בָּהֶם, עַל הָאָרֶץ תִּישָׁן וְחַיֵּי צַעַר תִּתְחִיָּה
 וּבִתְוֹרָה אֲתָה עִמָּל. אֶפְרָחִים – אֵלוּ פְּרָחֵי
 כְּהֻנָּה. אוֹ בִיעִים – אֵלוּ שְׁוֹן אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מִקְרָנֵי רְאֵמִים וְעַד בִּיעֵי כְנִים.
 וְהָאֵם רִבְעַת עַל הָאֶפְרָחִים – בְּזִמְן שֶׁהִיוּ
 מִקְרִיבִים קְרַבְנוֹת. מַה כְּתוּב? לֹא תִקַּח הָאֵם
 עַל הַפְּנִים.

חֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבְטָלוּ הַקְּרַבְנוֹת, מַה
 כְּתוּב? שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם. וְגָלוּ הַפְּנִים.
 וְהוּוּ שְׁנַאֲמַר וְאֶת הַפְּנִים תִּקַּח לָךְ, מִצַּד זֶה

וּמִיַּד דְּנִחִית, קִשְׁרִין לִיה עֲמָא בְּקִשּׁוּרָא דְתַפְלִין דְּרִישָׁא. וּבְגִין דָּא
בְּאַרְבַּע פְּרִשְׁיִין דְּתַפְלִין, קִדְשׁ לִי, חֲכָמָה. וְהָיָה כִּי יִבְיָאָד, בִּינָה.
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, תַּפְּאֶרֶת, כְּלִיל ו' סְפִירִין, בְּשִׁית תִּיבִין. וְהָיָה אִם
שְׁמַע, מַלְכוּת, יָד פְּחָה. צְלוּתָא כְּתָר כ' עַל רִישֵׁיה, אִין קְדוּשׁ
בִּיהוּדָה, דְּסַנְדְּלָפוֹן קוּשֵׁר כָּל צְלוּתִין, וְעֵבִיד לֹון פְּתָר.

בְּהוּא זְמָנָא צְרִיךְ לְסַדְּרָא מְנוּרָא (ס"א פְּתוּרָא) לְסַעוּדָתָא דְּמַלְכָּא,
וּמִשְׁבְּנָא וּמְנִרְתָּא וְאַרְוֵנָא וּמְדַבְּחָא, וְכָל מִינֵי שְׁמוּשָׁא
דְּבֵיתָא דְּמַלְכָּא. וְלֹא בְּתַר פְּתוּרָא אֲזִלִּין דְּלֹא עוּבְדָּא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא אֲזִלִּין אֲלָא בְּתַר פְּתוּרָא דְּאִיהוּ עוּבְדֵי יְדוּי
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ שְׂכִינְתֵיה. מִשְׁכַּן דִּילִיה, פְּתוּרָא דִּילִיה,
מְנִרְתָּא דִּילִיה, אֲרוֹנָא דִּילִיה, מְדַבְּחָא דִּילִיה, אִיהִי כְּלִילָא מְכָל
מֵאֵי שְׁמוּשָׁא לְמַלְכָּא עֲלָאָה.

אִינְהוּ אִינוּן דְּמִתְקַנֵּי תַמְרָא וְנִחְמָא דְּמַלְכָּא עֲלָאָה, דְּאִתְמַר בְּהוּ
אֵת קְרַבְנֵי לַחְמֵי לְאִשֵּׁי, דְּלִית לְקַרְבָּא לִיה לְגַבִּיה אֲלָא
אֲלִין דְּאִתְקַרְיָאוּ אִשֵּׁי יי. וּבְגִין דָּא אֵת קְרַבְנֵי לַחְמֵי לְאִשֵּׁי. דְּעֲלִיה
אִתְמַר, (מְשַׁלֵּי ט) לְכוּ לַחְמוּ בְּלַחְמֵי. וְאִתְקַרְי לַחֵם הַפְּנִים, דְּאִינוּן י"ב

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אֲנוּ הוֹלְכִים שְׂאִינוּ עֲבוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׂאִין אֲנוּ הוֹלְכִים אֲלָא אַחַר שְׁלַחַן שְׁהוּא
מַעֲשֵׂה יְדוּי שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהוּא
הַשְׂכִּינָה, מִשְׁכַּן שְׁלוֹ, שְׁלַחַן שְׁלוֹ, מְנוּרָה
שְׁלוֹ, אֲרוֹן שְׁלוֹ, מִזְבֵּחַ שְׁלוֹ. הִיא כְּלוּלָה מְכָל
כְּלֵי שְׁמוֹשׁ לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן.

הֵם אֵלּוּ שְׂמֵתְקָנִים יִין וְלַחֵם שֶׁל הַמְּלָךְ
הָעֲלִיּוֹן, שְׁנַאֲמַר בְּהֵם אֵת קְרַבְנֵי לַחְמֵי
לְאִשֵּׁי, שְׂאִין לְהַקְרִיב לוֹ אֲעִלּוּ אֲלָא אֵלּוּ
שְׁנַקְרָאִים אִשֵּׁי ה'. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר אֵת
קְרַבְנֵי לַחְמֵי לְאִשֵּׁי. שְׁעֲלִיו נֶאֱמַר (מְשַׁלֵּי ט) לְכוּ

עֲמָה בְּקִשְׁר שֶׁל תַּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ. וּמִשּׁוּם זֶה
בְּאַרְבַּע פְּרִשְׁיִין שֶׁל הַתַּפְלִין, שְׁהֵם: קִדְשׁ לִי
- חֲכָמָה. וְהָיָה כִּי יִבְיָאָד - בִּינָה. שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל - תַּפְּאֶרֶת שְׂכוּלָת שֵׁשׁ סְפִירוֹת
בְּשֵׁשׁ תְּבוּת. וְהָיָה אִם שְׁמַע - מַלְכוּת, יָד
פְּחָה. תַּפְּלָה כְּתָר, כ' עַל רֹאשׁוֹ, אִין קְדוּשׁ
בִּיהוּדָה, שְׁסַנְדְּלָפוֹן קוּשֵׁר כָּל הַתַּפְּלוֹת וְעוֹשָׂה
מִהֵן כְּתָר.

בְּאוּתוֹ זְמַן צְרִיךְ לְסַדְּר מְנוּרָה (שְׁלַחַן) לְסַעוּדָה
שֶׁל הַמְּלָךְ, וּמִשְׁכַּן וּמְנוּרָה וְאַרְוֵן וּמִזְבֵּחַ, וְכָל
מִינֵי שְׁמוּשׁ שֶׁל בֵּית הַמְּלָךְ. וְלֹא אַחַר שְׁלַחַן

אַנְפִּין, (במדבר ו) יִבְרַכְךָ יְהוָה, יָאֵר יְהוָה, יִשָּׂא יְהוָה, תִּרְיֶסר אַנְפִּין
דְּתַלְתַּת חַיִּין.

מֵאֵי לֶחֶם דְּאֵלִין פְּנִים. דָּא נִהְמָא דְאָדָם, דְּאִיהוּ יו"ד ה"א וְא"ו
ה"א. וְאִית לִיה נִהְמָא בְּאַרְבַּע אַנְפִּין, דְּאִינוּן אַרְבַּע אַתְּוּן
יְהוָה. הַאי נִהְמָא דְּפִתּוּרָא דְּמִלְכָּא, אִיהוּ סְלַת נְקִיָּה.

כַּבְּשֵׁן דִּילִיה, דְּאֹפָה בֵּיה נִהְמָא, שְׂכִינְתָּא. תַּמָּן אַתְּבַשְׁל
וְאַשְׁתְּלִים. וּבְגִין דָּא, אִין בּוּצְעִין אֶלָּא מֵאַתְר דְּגַמְר
בְּשׁוּלָא. כְּגוּנָא דְּשְׁלִימוּ דְּפָרִי, אִיהוּ גַמְר בְּשׁוּלוֹ. וְהַאי אִיהוּ אֲדָנִי,
גַמְר וְשְׁלִימוּ דִּיהוָה, דְּאִיהוּ לֶחֶם הַפְּנִים. אֲדָנִי, כַּבְּשֵׁן דִּילִיה. דְּאִיהוּ
כְּבוּשָׁה תַחֲת בַּעֲלָה. וּבְגִינָה אַתְּמַר, (שמות ט) וְהָרַסִינִי עֵשֶׂן כָּלוּ
מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְיָ בְּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׂנוּ כַּעֲשֵׂן הַכַּבְּשֵׁן. וְלֹא כַּכַּבְּשֵׁן
דְּאֵשׁ דְּהַדְיוּט, אֶלָּא כַּכַּבְּשֵׁן, דְּבִיה כַּבֵּשׂ רַחֲמֵי לְעַמִּיה, כַּד מְצַלִּין
וּבְעוֹן בְּעוֹתֵינוּ, כִּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֵיךָ אֶת פְּעֻסְךָ. וּבִיה כַּבְּשֵׁי דְרַחֲמָנָא
לְמַה לָּךְ.

וּבְנִהְמָא דְּאֹרִייתָא, אִית סְלַת דִּיחָב לִיה מִלְכָּא, לְאִינוּן דְּאַתְּמַר
עָלִיְהוּ, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. מִיכָּלָּא דְּצַדִּיקֵיָּא.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַפְּנִים, אֲדָנִי הוּא הַכַּבְּשֵׁן שְׁלוֹ. שְׁהִיא
כְּבוּשָׁה תַחֲת בַּעֲלָה. וּבְגִלְלָה נְאֻמַּר, (שמות ט)
וְהָרַסִינִי עֵשֶׂן כָּלוּ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו ה'
בְּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׂנוּ כַּעֲשֵׂן הַכַּבְּשֵׁן. וְלֹא כְּמוֹ
כַּבְּשֵׁן שֶׁל אֵשׁ הַדְיוּט, אֶלָּא כְּמוֹ כַּבְּשֵׁן שֶׁבוֹ
בּוּבֵשׂ רַחֲמֵי עַל עַמּוֹ כַּאֲשֶׁר מִתְפַּלְּלִים
וּמְבַקְּשִׁים בְּקִשׁוֹת, כִּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֵיךָ אֶת
פְּעֻסְךָ. וְכוּ, דְּבָרִים הַכְּבוּשִׁים שֶׁל הַקֹּדֶשׁ
כְּרוּךְ הוּא, לְמַה לָּךְ לְחַקֵּר?

וּבְלַחֵם הַתּוֹרָה יֵשׁ סְלַת שְׁנַתָּן לוֹ הַמְּלָךְ
לְאוֹתָם שְׁנֵאמַר עֲלֵיהֶם, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי
מְלָכִים. מֵאֹכֵל הַצַּדִּיקִים. וַיֵּשׁ לֶחֶם שֶׁל

לַחֲמוֹ בְּלַחֲמֵי. וְנִקְרָא לֶחֶם הַפְּנִים, שְׁהֵם י"ב
פְּנִים, שְׁנֵאמַר (במדבר ו) יִבְרַכְךָ יְהוָה, יָאֵר יְהוָה,
יִשָּׂא יְהוָה. שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי פְּנִים שֶׁל שְׁלֹשׁ חַיּוֹת.
מַחֲזוֹ הַלֶּחֶם שֶׁל אֱלוֹ הַפְּנִים? זֶה לֶחֶם שֶׁל
אָדָם, שְׁהוּא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וַיֵּשׁ לוֹ לֶחֶם
בְּאַרְבַּעַת פְּנִים, שְׁהֵם אַרְבַּע אוֹתוֹת יְהוָה.
זֶה הַלֶּחֶם שֶׁל שְׁלַחַן הַמִּלֶּךְ, הוּא סְלַת נְקִיָּה.
הַכַּבְּשֵׁן שְׁלוֹ שְׁאֹפָה בּוֹ לֶחֶם הִיא הַשְּׂכִינָה,
שְׁשֵׁם מִתְבַּשֵּׁל וְנִשְׁלָם. וּמִשׁוּם זֶה אִין
בוּצְעִים אֶלָּא מִמְּקוֹם שְׁנֵגְמַר בְּשׁוּלוֹ. כְּדָגְמַת
שְׁלֵמוֹת הַפָּרִי, שְׁהוּא גַמְר בְּשׁוּלוֹ. וְזֵהוּ שֵׁם
אֲדָנִי, גַמְר וְשְׁלֵמוֹת שֵׁם יְהוָה, שְׁהוּא לֶחֶם

וְאִית נְהָמָא דְאֹרִייתָא, דְּאִיְהוּ פְּסוּלָת, לְאִינוּן עֲבָדִין וְשִׁפְחוֹת, דְּבִי מַלְכָּא. וּבְגִין דָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא אֲתָמַר (מְשַׁלִּי לֵא) וְתַקָּם בְּעוֹד לִילָה וְתַתַּן טָרְף לְבֵיתָהּ וְחָק לְנַעֲרֵתֶיהָ, דְּאִינוּן מְאָרִי מִתְּנִיתִין. וּבְגִין דָּא אֲתָמַר בְּמִיכָלָא דְּמַלְכָּא, וְעִשְׂרִית הָאִיפָּה סֵלֶת וְדָאִי, וְדָא יוֹד מִן אֲדָנִי, אִיְהִי עִשְׂרִית. וְדָא סֵלֶת דְּהִיכְלָא דְּמַלְכָּא אֲשַׁבַּחַת (ר"א דְּמִיכָלָא דְּמַלְכָּא אֲשַׁבַּחַת).

קוּם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, אֲנִת וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרֻךְ, וְרַבִּי אֲבָא, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסִי, וְרַבִּי חֲזִיָּא, וְרַבִּי יוֹדָאִי, לְתַקְנָא דּוֹרוֹנָא לְמַלְכָּא, וְלְקַרְבָּא כָּל אֲבָרִין, דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל, קְרַבְּנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵהוּא דְּאֲתַקְרִי נְשָׁמָה, לְגַבִּי אֲבָרִים שְׂכִינְתָא קְדִישָׁתָא, אִשׁ שֶׁל גְּבוּהָ. דְּאֲחִיד בְּעֵצִים, דְּאֲתַקְרִיאוּ עֵצֵי הָעוֹלָה, דְּאִינוּן עֵץ הַחַיִּים וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. עֵצֵי הַקֹּדֶשׁ אֲתַקְרִיאוּ, אִינוּן מְאָרִי תוֹרָה, דְּאֲתַאֲחִידַת בְּהוֹן אֹרִייתָא, דְּאֲתָמַר בְּהָ (יְרֵמִיָּה כג) הֲלֵא כֹה דְּבָרֵי כָּאִשׁ נְאֻם יי'.

וְאֲתָמַר בְּהָ, עוֹלָה לִי, קְרָבֵן לִי, אִשָּׁה לִי, וְאֲתָמַר אֶת קְרַבְּנֵי לְחַמִּי לְאִשִּׁי. וְהָא כְּתִיב דְּלִית לְקַרְבָּא קְרָבֵן אֶלָּא לִי,

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

וְלְהַקְרִיב כָּל אִיבָרִים, שְׁהִם יִשְׂרָאֵל, קְרַבְּנוֹת לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶה שְׁנַקְרָא נְשָׁמָה שֶׁל הָאִיבָרִים, שְׂכִינְהָ הַקְדוּשָׁה, אִשׁ שֶׁל גְּבוּהָ. שְׂאֲחוּזֵי בְּעֵצִים שְׁנַקְרָאִים עֵצֵי הָעוֹלָה, שְׁהִם עֵץ הַחַיִּים וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. עֵצֵי הַקֹּדֶשׁ נַקְרָאִים אֵלּוּ בְּעֵלֵי תוֹרָה, שְׂמִתְאֲחִידַת בְּהִם הַתוֹרָה, שְׁנַאֲמַר בְּהָ (יְרֵמִיָּה כג) הֲלֵא כֹה דְּבָרֵי כָּאִשׁ נְאֻם ה'.

וְנֶאֱמַר בְּהָ עֵלָה לְהָ, קְרָבֵן לְהָ, אִשָּׁה לְהָ. וְנֶאֱמַר אֶת קְרַבְּנֵי לְחַמִּי לְאִשִּׁי. וְהָרִי כְּתוּב שְׂאִין לְהַקְרִיב קְרָבֵן אֶלָּא לְשֵׁם ה', מֵהוּ אֶת

הַתוֹרָה שֶׁהוּא פְּסוּלָת לְאוֹתָם עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת שֶׁל בֵּית הַמֶּלֶךְ. וּמִשּׁוּם זֶה בְּמַלְכָּה נֶאֱמַר, (מְשַׁלִּי לֵא) וְתַקָּם בְּעוֹד לִילָה וְתַתַּן טָרְף לְבֵיתָהּ וְחָק לְנַעֲרֵתֶיהָ, שְׁהִם בְּעֵלֵי מִשְׁנָה. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר בְּמִיכָלָא שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְעִשְׂרִית הָאִיפָּה סֵלֶת, וְדָאִי. וְזוּ יוֹד מִן אֲדָנִי, שֶׁהִיא עִשְׂרִית. וְזֶה סֵלֶת שֶׁל הַיִּכָּל הַמֶּלֶךְ, וּמִשְׁתַּבַּחַת (שֶׁל מֵאֵבֶל

הַמֶּלֶךְ נִמְצָאִת).

קוּם הַמְּנוּרָה הַקְדוּשָׁה, אֲתָה וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנֵךְ, וְרַבִּי אֲבָא, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסִי, וְרַבִּי חֲזִיָּא, וְרַבִּי יוֹדָאִי, לְתַקְּנָא מִתְּנָה לְמַלְכָּא,